

संपादकीय

न्यायाची ऐशीतैशी

बांगलादेशच्या माजी पंतप्रधान शेख हसीना यांना ढाक्यातील आंतरराष्ट्रीय गुन्हे न्यायाधीकरणाने फाशीची सोमवारी शिक्षा सुनावली. हे अपेक्षितच होते. त्यात धक्कादायक असे काहीही नाही. शेख हसीना यांची बांगलादेश न्यायालयाने निर्दोष सुटका केली असती, तर कदाचित ते जगातील आठवे आश्चर्य गणले गेले असते. शेख हसीना यांच्या निकालाला फेब्रुवारी २०२६ मध्ये होऊ घातलेल्या सार्वत्रिक निवडणुकांची पार्श्वभूमीही आहे. शेख हसीना यांनी प्रत्यक्ष अथवा अप्रत्यक्षरीत्या निवडणूक लढवू नये, तसेच त्यांच्या अवामी लीग या पक्षाने निवडणूक प्रक्रियेत सहभागी होऊ नये, यासाठीच बांगलादेश सरकारने या निकालाबाबत घाई केली असणार. बांगलादेशमधील न्यायालये पूर्णपणे सरकारच्या अधीन असून सरकारला अपेक्षित असलेला निकालच न्यायालयाच्या माध्यमातून दिला जातो, हे शेख हसीना यांना दिल्या गेलेल्या शिक्षा प्रकरणातून स्पष्ट झाले आहे. मुळात शेख हसीना यांच्यावर गुन्हा दाखल करणे, आरोप निश्चिती करणे, खटला चालविणे, शिक्षा सुनावणे हा सर्वच प्रकार संशयास्पद असून पूर्वनिर्णयित आहे. शेख हसीना यांना मानणारा एक मोठा वर्ग आजही बांगलादेशमध्ये आहे. त्यामुळे निकाल देण्यापूर्वी दोन दिवस अगोदरपासून बांगलादेशमध्ये सर्वत्र कडेकोट बंदोबस्त ठेवण्यात आला होता. सगळीकडे कर्फूसारखे वातावरण होते. हा एकतर्फी निकाल दिला गेल्याने त्याचे पडसाद उमटणे स्वाभाविकच होते. हसीना यांच्या बंदी घातलेल्या अवामी लीग या पक्षाने त्यांना सुनावण्यात आलेल्या मृत्यूदंडाच्या निषेधार्थ मंगळवारी देशव्यापी बंदची हाक दिली आहे. या पक्षाने या निकालाला स्वीकारण्यास पूर्णपणे नकार दिला आहे. अंतरिम सरकारचे प्रमुख मोहम्मद युनुस आणि मंत्र्यांनी तत्काळ राजीनामा द्यावा, अशी मागणी शेख यांच्या समर्थकांकडून करण्यात येत आहे. पक्षाच्या फेसबुक पेजवर एक व्हिडीओ प्रसिद्ध करून हा निर्णय पक्षपाती आणि राजकीय सूडबुद्धीने घेतल्याचे म्हटले आहे. १४ ऑगस्ट रोजी खटला सुरू झाला आणि १७ नोव्हेंबर रोजी निकाल देण्यात आला. न्यायालयाने दोन महिन्यांच्या कालावधीत फक्त २० दिवस या खटल्याची सुनावणी केली. खटल्यात ८४ साक्षीदारांपैकी फक्त ५४ साक्षीदारांच्या साक्षी झाल्या. सरन्यायाधीश महिनाभर अनुपस्थित होते, तरीही निकाल देण्यात आला. जगाच्या इतिहासात डोकावून पाहिल्यास, शेख हसीना यांच्या आधीही अनेक नेत्यांना फाशीची शिक्षा सुनावण्यात आली. सत्तेसाठी संघर्ष, उठाव आणि लष्करी बंडाळीमुळे अनेक नेत्यांना फासावर लटकवण्यात आले. कधी हे निर्णय कायदेशीर प्रक्रियेतून झाले, तर कधी लष्करी राजवटीने किंवा सत्ता काबीज करणाऱ्यांनी हे निर्णय लादले. अशा प्रमुख नेत्यांमध्ये सद्दाम हुसेन ते झुल्फिकार अली भुट्टो अशा अनेक नावांचा समावेश आहे. प्रस्थापित नेतृत्वाची हकालपट्टी होणे अथवा त्यांची सत्ता घालविणे, त्यांच्यावर देशातून पंगोदा होण्याची वेळ येणे अशी परिस्थिती ज्या ज्या वेळी उद्भवते, त्या त्या वेळी संबंधित देशामध्ये नव्याने सत्तेवर आलेल्या राजवटीने पूर्वीच्या प्रस्थापितांना फासावर लटकवण्याच्या घटना अनेक देशांमध्ये घडल्या आहेत, कदाचित यापुढेही घडत राहतील. गेल्या वर्षी १५ जुलै ते १५ ऑगस्ट दरम्यान विद्यार्थ्यांच्या नेतृत्वाखाली शेख हसीना यांच्या सरकारच्या विरोधात निदर्शने करण्यात आली. या निदर्शनांमध्ये विद्यार्थ्यांचा वाढता प्रकोप, संताप, आंदोलनाची वाढती दाहकता पाहिल्यावर शेख हसीना यांनी सत्ता सोडून भारतात पलायन केले. त्यात जवळपास १४०० लोकांचा मृत्यू झाला. या आंदोलनादरम्यान विद्यार्थ्यांवर झालेल्या अत्याचार व त्यातून घडलेले मृत्यू या सर्वांना बांगलादेशच्या न्यायालयाने शेख हसीना यांना जबाबदार धरत त्यांना चिथावणी देणे व हत्येचे आदेश देणे या आरोपाखाली मृत्यूदंडाची शिक्षा ठोठावली. अन्य चार प्रकरणांमध्ये जन्मठेपेची शिक्षा सुनावली आहे. न्यायालयाने फाशीची शिक्षा सुनावली असली तरी त्यांना तत्काळ फाशी दिली जाईल, असे नाही. त्यासाठी बराच कालावधी जाईल. भारत सरकारची भूमिकादेखील या प्रकरणात निर्णायक ठरणार आहे. भारत सरकार शेख हसीना यांना बांगलादेशच्या स्वाधीन करण्याची शक्यता कमीच आहे. या फाशीच्या घटनेचे जागतिक पातळीवरही पडसाद उमटण्याचीही शक्यता आहे. विशेष म्हणजे बांगलादेशातील विशेष खटले चालविण्यासाठी काही वर्षांपूर्वी शेख हसीना यांनी ज्या न्यायालयाची स्थापना केली होती, त्याच न्यायालयाने हसीना यांना मृत्यूदंडाची शिक्षा ठोठावली आहे! १९७९ च्या बांगलादेश मुक्ती युद्धादरम्यान झालेल्या युद्ध गुन्ह्यांची आणि नरसंहाराची चौकशी करण्यासाठी आणि त्यांच्यावर खटला चालवण्यासाठी २०१० मध्ये या न्यायालयाची स्थापना करण्यात आली. १९७३ मध्ये न्यायाधीकरण स्थापन करण्यासाठी कायदा मंजूर झाला असला तरी, ही प्रक्रिया अनेक दशके रखडली होती. हसीना यांनी २०१० मध्ये गुन्हेगारांवर खटला चालवण्यासाठी त्याची स्थापना केली. बांगलादेश आणि पाकिस्तान या शेजारील राष्ट्रांची निर्मिती भारतातूनच झालेली आहे. १४ ऑगस्ट १९४७ रोजी भारत आणि पाकिस्तान या दोन राष्ट्रांची निर्मिती झाली. त्यानंतर १९७९ साली बांगलादेशची निर्मिती झाली आहे. १९४७ ला स्वतंत्र झाल्यापासून ७८ वर्षांच्या कालावधीत भारतामध्ये सत्तेसाठी हिंसाचार, नेतृत्वाचे पलायन, शेजारील देशांमध्ये आश्रय, अराजकता, यादवी अशा घटना कधीही घडल्या नाहीत. यापुढेही घडण्याची शक्यता नाही. उलटपक्षी पाकिस्तान व बांगलादेशात ठरावीक कालावधीनंतर अशा घटना घडतच असतात. भारताने स्वीकारलेल्या लोकाशाहीमुळे भारतात एकीकडे शांतता नांदत असतानाच शेजारील आपल्या पाकिस्तान व बांगलादेशामध्ये सातत्याने यादवीसदृश वातावरण निर्माण होत असते. आजचा सत्ताधारी उद्या तेथे कारगुहातील कैदी दिसला, तरी त्या राष्ट्रातील नागरिकांना फारसे आश्चर्य वाटत नाही. पाकिस्तानात तर अनेक सत्ताधीशांचा अंत व सत्तेची अखेर यादवीपूर्वातच झाली आहे. बांगलादेशातील घटनेपासून भारताने सतर्क होत सावधगिरी बाळगली पाहिजे. कारण शेजाऱ्याचे जळके घर आपल्यासाठीदेखील नेहमीच हानिकारक असते. शेख हसीना यांनी पूर्णपणे आश्रय घेतल्याने त्यांच्या सुरक्षिततेची जबाबदारी भारताने भारताचीच आहे. भारतात आजही लाखोंच्या संख्येने बांगलादेशी अनधिकृतरीत्या वास्तव्य करत असल्याचे सांगितले जाते. त्यामुळे कोणा माथेफिरू बांगलादेशीने हसीना यांच्या जीविताचे काही भलेखुरे करू नये याचीही काळजी भारतालाच घ्यावी लागणार आहे.

मृत्यू इथले संपत नाही

पुणे शहरातील वाहतुकीसाठी अत्यंत महत्वाचा असलेला पुणे-बंगळूर महामार्गावरील नवले पुलाचा परिसर गेली अनेक वर्षे अपघातांसाठी 'कुख्यात' ठरत आहे. वाढते वाहनभार, रस्त्याची रचना, मोठ्या उताराचा ढलान आणि अवजड वाहनांचे नियंत्रण सुटणे या गोष्टींच्या संगमामुळे या ठिकाणी अपघातांची मालिका अखंड सुरू आहे. त्यामुळे मृत्यू इथले संपत नाहीत असेच म्हणावे लागेल. नवले पूल परिसरात घडलेले अपघात हे एक-दोन घटनांपुरते मर्यादित नाहीत. गेल्या काही वर्षांमध्ये शेकडो अपघातांची नोंद झाली असून यापैकी अनेक अपघात गंभीर स्वरूपाचे ठरले आहेत. काही घटनांमध्ये अवजड वाहनांनी ब्रेक फेल झाल्याने गतीवर नियंत्रण सुटून अनेक वाहने चेंगरली गेली, तर काही अपघातांमध्ये टुंचकीव्जार, पादचारी आणि खासगी वाहनचालकांचे प्राण गेले. नुकताच एक अपघात झाला त्यात ८ जणांना जीव गमवावा लागला, तर २२ जण गंभीररीत्या जखमी झाले. या अपघाताच्यानिमित्ताने नवले पुलाची असुरक्षितता पुन्हा चर्चेत आली. त्यामुळे 'मृत्यू इथले संपत नाहीत' असेच म्हणावे लागेल. नवले पुलावर अपघात झाल्यावर नुसतीच उपाययोजनांची चर्चा होते, पण त्यावर कृती शून्य असते. गेल्या आठ वर्षांत नवले पूल परिसरात २१० पेक्षा अधिक अपघात झाले आहेत. यामध्ये ८२ पेक्षा अधिक निष्पाप लोकांचे बळी गेले आहेत. यामध्ये प्रवाशांसह काही स्थानिक नागरिकांचाही समावेश आहे. आणखी किती निष्पापचे बळी घेणार आहात? असा संतप्त सवाल स्थानिक नागरिक करताना दिसतात. नवले पुलावरील वाढत्या अपघातांच्या पार्श्वभूमीवर प्रशासनाने तात्पुरत्या उपाययोजना केल्या आहेत. मात्र, ठोस उपाययोजना नसल्याने स्थानिक संतप्त झाले आहेत. या होणाऱ्या अपघातांना जबाबदार कोण? असा प्रश्नही उपस्थित होत आहे.

इंजिन बंद करणे किंवा न्यूट्रल गिअरमध्ये वाहन चालवणे पसंत करतात, ज्यामुळे वेग अनियंत्रित वाढतो. तसेच काही चालक सतत डावीकडे राहण्याचा नियम पाळत नाहीत, अचानक लेन बदलतात किंवा सिग्नलचे पालन करत नाहीत. वाहनचालकांची बेपर्वाई कारणीभूत ठरते. रस्त्याची रचना देखील समस्या वाढवणारी आहे. उतारानंतर अचानक वळण येते आणि पुढे एक महत्वाचा सिग्नल लागतो. त्यामुळे उतारावर वेग जास्त झाल्यास पुढे वाहन थांबवणे कठीण होते. वाहतूक कोंडी, रस्त्याची दुरुस्ती, अपुरा प्रकाश, संकेत फलकांचा अभाव किंवा चुकीची बांधणी हेही घटक अपघातास कारणीभूत ठरतात, अशी काही कारणे आहेत, की ज्यामुळे अपघातात वाढ होताना दिसत आहे. कात्रज नवीन बोगदा ते नवले पुलादरम्यान ८ कि. मी. रस्त्यावर उतार आहे. हा उतार आहे. आर.सी.च्या मानकाप्रमाणे योग्य आहे. इंधन वाचविण्यासाठी वाहने न्यूट्रल करून चालवतात व त्या भागांत सतत ब्रेकचा वापर केल्यामुळे ब्रेक निकामी होतात. त्यामुळे नियंत्रण सुटून अपघात होतात, असे एनएचएआयने म्हटले आहे. गेल्या २५ वर्षांपासून शेकडो लोकांचे बळी नवले पूल, कात्रज रस्ता आणि नव्हे येथील महामार्गावर झालेले आहेत. गेल्या काही महिन्यांपासून या परिसरात मोठ्या प्रमाणात अपघात होत आहेत. यामुळे निष्पापंचे बळी जात आहेत. सध्या रोज नवले पुलाखाली वाहतूक कोंडी होत असून

याठिकाणी एक भुयारी मार्ग करणे गरजेचे असल्याचे मत तज्ज्ञांनी व्यक्त केले आहे. अपघात वाढल्यानंतर प्रशासनाने काही उपाययोजना जाहीर केल्या आहेत. उतारावर वेगमर्यादा दर्शवणारे फलक लावणे, रस्त्याचे पुनर्बांधणी करणे, अतिरिक्त सिग्नल बसवणे, पोलीस गस्त वाढवणे अशी पावले उचलण्यात आली. काही वेळा विशेष मोहिमेद्वारे अवजड वाहनांची तपासणी करण्यात आली. ब्रेक तपासणी, फिटनेस तपासणी आणि वाहतूक नियमभंगावरील कारवाईतही वाढ करण्यात आली आहे. पण, प्रशासनाची उपाययोजना बहुतेकदा तात्पुरती आणि अपुरी असते. अपघात झाल्यावर काही दिवस गदारीत होतो आणि नंतर परिस्थिती पूर्ववत होते. त्यामुळे या मार्गावरील कायमस्वरूपी रस्त्याचे डिझाइन बदलणे, उतार कमी करणे, स्वतंत्र अवजड वाहन मार्ग तयार करणे अशा दीर्घकालीन उपायांची गरज आहे. नवले पुलावर होणारे अपघात रोखण्यासाठी दीर्घकालीन नियोजन करणे गरजेचे आहे. जसे की, रस्त्याच्या उताराचे पुनर्मूल्यांकन आणि सुधारणा, रस्त्याचा उतार कमी करणे किंवा त्यास सुरक्षित स्वरूप देण्यासाठी तांत्रिक बदल आवश्यक आहेत. अवजड वाहनांसाठी वेगळा मार्ग असणे आवश्यक आहे. उतारावरून येणाऱ्या जड वाहनांसाठी स्वतंत्र लेन किंवा स्वतंत्र मार्ग तयार केल्यास सुरक्षितता वाढण्यास मदत होईल. ट्रक, कंटेनर यांची निरंतर तांत्रिक तपासणी गरजेची आहे. कठोर वाहतूक नियमांची अंमलबजावणी महत्वाची आहे.

नवले पूल परिसरात वारंवार घडणाऱ्या अपघातांच्या संख्येत लक्षणीय वाढ होत असताना प्रशासन ठोस उपाययोजना करण्याकडे दुर्लक्ष करत असल्याचा आरोप स्थानिकांनी केला. इथे सर्वसामान्य माणसाच्या जीवाची काहीच किंमत नाही का? अजून किती निष्पाप लोकांचे जीव घेणार आहात? मरण एवढे स्वस्त झाले आहे का? असे संतप्त सवाल पुणेकर करत आहेत. नवले पूल परिसरात सातत्याने अपघात होतात; परंतु अपघात झाल्यानंतर प्रशासन जागे होते. चर्चा, बैठका होतात अन् त्यानंतर पुन्हा काहीच होत नाही. प्रवासी नागरिकांमध्ये जनजागृती व्हावी. त्याबरोबरने प्रशासनाच्या डोळ्यांत अंजन घालण्यासाठी सामाजिक कार्यकर्ते भूपेंद्र मोरे यांच्या वतीने महामार्गावर 'सावधान, पुढे नवले पूल आहे' अशा आशयाचे फलक लावले. मात्र, तात्पुरत्या उपाययोजना सोडता प्रशासनाने कुठल्याच ठोस उपाययोजना केल्या नाहीत. नवले पूल हा केवळ पुण्यातील एक वाहतुकीचा बिंदू नाही, तर गेल्या काही वर्षांतील अनेक दुर्घटनांचा केंद्रबिंदू ठरला आहे. वारंवार होणाऱ्या अपघातांनी पुन्हा पुन्हा सावधगिरीची घंटा वाजवली आहे. त्यामुळे यापुढील अपघात टाळण्यासाठी प्रशासन, नागरिक आणि वाहनचालक यांनी एकत्रितपणे पावले उचलणे अत्यावश्यक आहे. सुरक्षितता ही केवळ कागदी घोषणा न राहता प्रत्यक्षात लागू झाल्यावरच नवले पूल परिसर भविष्यातील अपघातांच्या सावटातून मुक्त होईल.

डीपफेक आणि एआयवर आधारित गुन्हे : वाढता धोका आणि संरक्षण

गेल्या काही वर्षांपासून कृत्रिम बुद्धिमत्ता (आर्टिफिशियल) आणि विशेषतः डीपफेक तंत्रज्ञानाने आपल्या जीवनात क्रांती घडवून आणली आहे. एका बाजूला एआयमुळे आरोग्य, शिक्षण, उद्योग अशा अनेक क्षेत्रांत नवनवीन संधी निर्माण होत आहेत, तर दुसऱ्या बाजूला याच तंत्रज्ञानाचा गैरवापर करून सायबर गुन्हांमध्ये लक्षणीय वाढ झाली आहे. डीपफेक आणि एआय आधारित गुन्हे हे आजच्या डिजिटल युगातील एक मोठे आव्हान बनले आहे. डीपफेक हा शब्द 'डीप लर्निंग' आणि 'फेक' या दोन शब्दांपासून तयार झाला आहे. हे एक प्रकारचे सिंथेटिक मीडिया आहे. याचे कार्य लक्षात घेतले असता, डीपफेक तंत्रज्ञान 'जनेरेटिव्ह डिव्हर्सेरियल नेटवर्क' नावाच्या एआयचा वापर करते. याच्या मदतीने एखाद्या व्यक्तीचे फोटो, व्हिडीओ आणि आवाजाचे नमुने घेऊन त्याची हबेहब बनावट; परंतु अत्यंत वास्तववादी प्रतिमा, व्हिडीओ किंवा ऑडिओ तयार केले जातात. आपण अनेकदा राजकीय नेत्यांची भाषणे, काही उच्चपदस्थ मोठ्या लोकांच्या फोटोखाली व्हिडीओमध्ये रीलमध्ये जे काही ऐकतो, पाहतो ते याच तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने केलेले असते. अनेकदा अशा लोकांना समाजात बदनाम करण्यासाठी, त्यांची प्रतिमा मलीन करण्यासाठी समाज माध्यमातून असे चुकीचे व्हिडीओ, ऑडिओ, रील व्हायरल केले जातात. सर्वसामान्य जनतेला यातील खरे- खोटे समजणे सहजासहजी शक्य होत नाही. याचा परिणाम समाजात तेढ निर्माण करणे, राजकीय समीकरण बदलणे, कोणत्याही संवेदनशील विषयाला वेगळे वळण देणे यावर होताना दिसतो. हे बनावट कंटेंट इतके खरे वाटतात, की ते मूळ आहेत की बनावट, हे ओळखणे कोणत्याही सामान्य माणसाला जवळजवळ अशक्य होते.

गुन्हेगार एआय निर्मित आवाज किंवा व्हिडीओ वापरून पीडितांच्या मित्र, कुटुंबातील सदस्य, किंवा उच्च अधिकाऱ्यांची नकल करतात. बनावट आणीबाणी किंवा महत्वाच्या वायर ट्रान्सफरची मागणी करून लोकांची आर्थिक फसवणूक करतात. चेहरा किंवा आवाज ओळखण्यावर आधारित सुरक्षा प्रोटोकॉल भेदण्यासाठी डीपफेकचा वापर करून बँक खाती हॅक करणे, कर्ज घेणे किंवा क्रेडिट कार्ड उघडणे शक्य होते. खंडणी आणि ब्लॅकमेल करण्यासाठी सुद्धा गुन्हेगार याचा आधार घेतात. गुन्हेगार एखाद्या व्यक्तीचे बनावट, तडजोड करणारे किंवा आक्षेपार्ह व्हिडीओ/फोटो तयार करतात. या बनावट करतानाचे डीपफेक व्हिडीओ तयार केले जातात, जे त्यांनी प्रत्यक्षात कधीच केले नसते. याचा उपयोग प्रतिष्ठेला हानी पोहोचवण्यासाठी, सामाजिक संघर्ष निर्माण करण्यासाठी किंवा निवडणुकांमध्ये गैरसमज पसरवण्यासाठी केला जातो. ओळख चोरी

आणि फेक प्रोफाइल्स लोकांचे ऑनलाइन उपलब्ध असलेले फोटो वापरून -ख आणि डीपफेकच्या मदतीने त्यांचे फेक प्रोफाइल्स तयार करणे. या प्रोफाइलचा वापर इतरांची फसवणूक किंवा गैरवर्तन करण्यासाठी केला जातो. या धोक्यांपासून स्वतःचे संरक्षण कसे करावे? हे जाणून घेणे आजमितीला खूप आवश्यक आहे. एआय आधारित गुन्हांपासून सुरक्षित राहण्यासाठी प्रत्येक व्यक्तीने काही गोष्टींची काळजी घेणे आवश्यक आहे. सत्यापनावर भर द्या : फोनवर किंवा व्हिडीओ कॉलवर एखाद्या ओळखीच्या व्यक्तीने पैशांची मागणी केल्यास, ताबडतोब शंका घ्या. त्यांच्याशी खाजगीरीत्या संपर्क साधून स्वतंत्रपणे माहितीची सत्यता तपासा. डीपफेक व्हिडीओमध्ये काही विसंगती असतात, जसे की चेहऱ्यावरील हावभाव, डोळ्यांची हालचाल, प्रकाशाची दिशा किंवा आवाजाची गुणवत्ता. अशा बारीक गोष्टींकडे लक्ष द्या. वैयक्तिक माहिती सुरक्षित ठेवा : सोशल मीडियावर तुमचे खूप जास्त वैयक्तिक फोटो किंवा व्हिडीओ पोस्ट करणे टाळा. गुन्हेगार याच डेटाचा वापर डीपफेक तयार करण्यासाठी करतात. तुमचे पासवर्ड मजबूत ठेवा आणि शक्य असल्यास टू-फॅक्टर ऑथेंटिकेशन वापरा.

स्थानिक कलाकारांसाठी व्यासपीठ एआय जनेरेटिव्ह कंटेंट ओळखा : केंद्र सरकारने निर्देश दिले आहेत, हे एआयच्या मदतीने तयार केलेल्या कोणत्याही कंटेंटसोबत (व्हिडीओ, ऑडिओ, फोटो) तो 'एआय जनेरेटिव्ह' असा उल्लेख करणे आवश्यक आहे. अशा सूचना असलेल्या कंटेंटवर लगेच विश्वास ठेवू नका. जागरूक रहा : डीपफेक आणि सायबर गुन्हांच्या नवीन पद्धतींबद्दल माहिती ठेवा. आपल्यासोबत असा कोणताही गुन्हा झाल्यास काय कराल? हे लक्षात ठेवा. ताबडतोब तक्रार करणे महत्वाचे आहे. सायबर गुन्हाची माहिती मिळाल्यास त्वरित राष्ट्रीय सायबर गुन्हे नोंदणी पोर्टलवर ऑनलाइन तक्रार नोंदवा. यासाठी संपर्क क्रमांक मदतीसाठी १९३० या सायबर हेलपलाइन क्रमांकावर कॉल करा. एआय तंत्रज्ञान एक शक्तिशाली साधन आहे; परंतु त्याचा गैरवापर रोखणे आवश्यक आहे. व्यक्तिगत स्तरावर जागरूकता आणि सतर्कता बाळगणे, तसेच कायदेशीर आणि तंत्रज्ञानाच्या स्तरावर कडक नियमावली तयार करणे, हेच डीपफेक आणि एआय आधारित गुन्हांचा वाढता धोका कमी करण्यासाठी महत्वाचे पाऊल आहे.

जिल्हाला सलाम! दोन्ही हात अपूर्ण असतांनाही मालेगावच्या विनोद पगार यांनी मिळवले शिक्षकपद; शेकडो विद्यार्थ्यांचे बनले 'प्रेरणास्रोत'

शरीर अपूर्ण असलं तरी मन अपराजित असेल, तर कोणतीही गोष्ट अशक्य नाही, या वाक्याचे मूर्तिमंत उदाहरण

दैनिक वादळ वार्ता

दिपक गोसावी

नमस्कार! महाराष्ट्रातील नाशिक जिल्ह्यातील मालेगाव तालुक्यातील विराणे गावचे सुपुत्र विनोद भिकनराव पगार यांचा जीवनप्रवास म्हणजे शारीरिक मर्यादांवर अखंड जिद्द आणि दुर्दैव इच्छाशक्तीने मिळवलेला विजय आहे. दोन्ही हातांनी अपंग असतानाही, त्यांनी आपल्या आयुष्यात हार मानली नाही; उलट आपल्या या कमतरतेलाच सर्वात मोठी शक्ती बनवली. आज ते तळोदा येथील शेट के. डी. हायस्कूलमध्ये माध्यमिक शिक्षक म्हणून कार्यरत आहेत आणि त्यांच्या प्रेरणेने शेकडो विद्यार्थ्यांचे आयुष्य बदलत आहे.

विनोद पगार यांचे बालपण अडचणींनी भरलेले होते. दोन्ही हातांनी अपंग असल्याने रोजच्या शालेय कामांपासून ते साध्या खेळांपर्यंत प्रत्येक

गोष्टीत त्यांना संघर्ष करावा लागला. अनेकदा लोकांना त्यांच्या शारीरिक स्थितीवरून चेष्टा करतानाचा अनुभवही आला. मात्र, याच वेळी त्यांच्या आयुष्यात देवदत्तासारखी माणसे उभी राहिली. त्यांचे वडील भिकनराव पगार, आई मंगलबाई पगार, काका नानाजी पगार आणि मावशी संगिता पगार यांनी कधीही त्यांच्या अपंगत्वाकडे दुर्लक्ष केले नाही. त्यांनी नेहमी प्रेरणा दिली की, तू हे करू शकतोस! कुटुंबाचा हा खंबीर आधारच त्यांची सर्वात मोठी ताकद बनला.

कुटुंबाच्या पाठिंब्याच्या बळावर विनोद पगार यांनी शिक्षणाची अखंड साधना सुरू ठेवली. प्राथमिक शिक्षण वडनेर येथील आश्रम शाळेत पूर्ण केले.

माध्यमिक शिक्षण सरस्वती माध्यमिक विद्यालय, वडनेर येथे, तर उच्च माध्यमिक शिक्षण विराणे

येथील ज्युनियर कॉलेजमधून घेतले. नामूर महाविद्यालयातून बीए पूर्ण केले आणि

बीएड पदवी शिक्षणशास्त्र महाविद्यालय, गरताड येथून यशस्वीरित्या संपादन केली. या प्रवासात त्यांनी अपंगत्वाची कधीही तक्रार केली नाही, तर तेच बळ बनवून आपले ध्येय गाठले. शिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर त्यांना शिक्षक बनण्याची संधी मिळाली. त्यांचे प्रेरणास्रोत आणि मार्गदर्शक मामा रवींद्र बेडसे व आत्या बायजाबाई बेडसे, तसेच पीई सोसायटी, तळोदा अध्यक्ष लक्ष्मण माळी, कॉलेज ट्रस्ट, तळोदा तळोदाचे अध्यक्ष भरत माळी यांच्या आशीर्वादाने ते शेट केडी हायस्कूल, तळोदा येथे ते शिक्षक पदावर रुजू झाले. त्यांच्या मते, शिक्षकी पेशा ही केवळ नोकरी नसून, समाज घडवण्याचे एक व्रत आहे.

विनोद पगार यांच्यासाठी यशाची व्याख्या खूप वेगळी आहे. जेव्हा एखादा विद्यार्थी म्हणतो, 'सर, तुमच्याकडून आम्हाला जगण्याची प्रेरणा मिळते,' तेव्हा मला वाटतं की माझ्या आयुष्याचं सार्थक

झालं, असे ते विनम्रपणे सांगतात. अपंगत्व असूनही शेकडो विद्यार्थ्यांना शिकवून त्यांच्या जीवनात सकारात्मक बदल घडवण्याचा त्यांचा प्रयत्न असतो.

त्यांचे संपूर्ण जीवन आई-वडील आणि नातेवाईक यांच्या प्रेरणेचे प्रतीक आहे, ज्यांनी त्यांना शिकवले की, परिस्थिती काहीही असो, प्रयत्न थांबवू नयेत. आपल्या यशोगाथेच्या माध्यमातून ते तरुणांला एक महत्त्वाचा संदेश देतात: अडचणी तुमचं यश थांबवू शकत नाहीत, जोपर्यंत तुम्ही स्वतः थांबत नाहीत. आयुष्यात फक्त जिद्द, चिकाटी आणि सकारात्मक विचार ठेवा. विनोद पगार यांची कहाणी हे सिद्ध करते की, कोणत्याही प्रकारची शारीरिक कमतरता तुमच्या स्वप्नांना आणि ध्येयांना बांधून ठेवू शकत नाही. त्यांच्या संघर्षाला आणि यशोगाथेला सर्वत्र सलाम!

माथाचापडी येथे 'अन्न हेच औषध' उपक्रमांतर्गत रानभाजी कार्यक्रम संपन्न

कार्यक्रमात ४६ महिलांचा सक्रिय सहभाग

दैनिक वादळ वार्ता

रविंद्र वळवी | मोलगी

ग्रूप ग्रामपंचायत कुकडीपादर अंतर्गत येणाऱ्या माथाचापडी गावात 'अन्न हेच औषध' या महत्त्वपूर्ण उपक्रमांतर्गत रानभाजी कार्यक्रम दिनांक १४ रोजी मोठ्या उत्साहात पार पडला. रानभाजीचे आरोग्यदायी महत्त्व गावकऱ्यांपर्यंत पोहोचवणे हा या कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश होता.

सावित्रीबाई फुले एकात्म महिला समाज मंडळ, छत्रपती संभाजीनगर आणि एकलव्य ग्रामीण आदिवासी विकास मंडळ, कंजाला यांच्या संयुक्त विद्यमाने या कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले होते. या उपक्रमाला गावकऱ्यांनी उत्कृष्ट प्रतिसाद दिला.

कार्यक्रमात गावातील ४६ महिलांनी सक्रिय सहभाग नोंदवला आणि एकत्रितपणे २०४ रानभाजी गोळा केल्या. या भाजी स्थानिक पातळीवर सहज उपलब्ध असलेल्या आणि उच्च पोषणमूल्य असलेल्या होत्या. उपस्थित महिलांना रानभाजीचे पोषणमूल्य,

आरोग्यदायी आहारातील त्यांचे स्थान आणि शरीराला होणारे फायदे याबाबत सखोल मार्गदर्शन करण्यात आले. संस्थेच्या कार्यकर्त्यांनी महिलांना स्थानिक रानभाजीची योग्य ओळख कशी करावी, त्या कशा स्वच्छ कराव्यात, पाककृती आणि आहारातील त्यांचे महत्त्व याबद्दल

तपशीलवार माहिती दिली. यावेळी रावसिंग वळवी, राजेंद्र वळवी, भरत वसावे, सरदार वळवी, दिलवरसिंग नाईक, सुपसिंग वसावे, वसंत वसावे, मोहित वसावे व विनायक वळवी यांसह संस्थेचे अनेक कार्यकर्ते उपस्थित होते. गावकऱ्यांनी या उपक्रमाबद्दल समाधान व्यक्त केले.

नसरीन बागवान यांची राष्ट्रवादी महिला काँग्रेस शरदचंद्र पवार गट बीड जिल्हाध्यक्षा पदी नियुक्ती

दैनिक वादळ वार्ता

केज | प्रतिनिधी

महाराष्ट्र प्रदेश राष्ट्रवादी महिला काँग्रेस शरदचंद्र पवार गटाच्या बीड जिल्हाध्यक्षा पदावर नसरीन बागवान यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. या नियुक्तीचे पत्र राष्ट्रीय अध्यक्षा मा. खा. शरदचंद्रजी पवार साहेब, महिलांच्या राष्ट्रीय अध्यक्षा फौजीयाताई खान, तसेच खासदार बजरंग बाप्पा सोनवणे मा. ना. जितेंद्र आवड यांच्या हस्ते प्रदान करण्यात आले. या नियुक्तीद्वारे पक्षाच्या संघटनात्मक कामकाजाला गती मिळणार असून, बागवान यांनी पक्ष संघटना मजबूत करण्यासाठी सदैव प्रयत्नशील राहण्याचा निर्धार व्यक्त केला आहे. राष्ट्रीय अध्यक्षा मा. खा. शरदचंद्रजी पवार साहेब, राष्ट्रीय कार्यध्यक्षा व महासंसदरत्न खा. सुप्रियाताई सुळे, महिलांच्या राष्ट्रीय अध्यक्षा फौजीयाताई खान, मा. आ. जयंतराव पाटील साहेब तसेच प्रदेशाध्यक्ष मा. आ. शशिकांत शिंदे साहेब यांच्या मार्गदर्शनाखाली पक्षाला

नवचेतन्य मिळावे या हेतूने त्यांनी काम करण्याची तयारी दर्शवली. पक्षाची ध्येय-धोरणे सर्वसामान्यांपर्यंत पोहोचविण्यासाठी व पक्ष बळकटीसाठी आपले पूर्ण सहकार्य राहील, असा विश्वास नव्याने नियुक्त झालेल्या जिल्हाध्यक्षा नसरीन बागवान यांनी व्यक्त केला. त्यांच्या नियुक्तीबद्दल सर्व स्तरातून अभिनंदनाचा वर्षाव होत आहे.

सापडलेली सोन्याची अंगठी परत करून कृतीतून रुजवले प्रामाणिकतेचे मूल्यवर्धन

दैनिक वादळ वार्ता

अहिल्यानगर | प्रतिनिधी

महाराष्ट्र शासनाच्या महत्वाकांक्षी मूल्यवर्धन प्रशिक्षण ३.० च्या माध्यमातून अनेक मुलभूत व नैतिक मूल्ये विद्यार्थ्यांमध्ये रुजवावीत या हेतूने शिक्षकांचे प्रशिक्षण सध्या शहरात आनंदधाम परिसरातील एन. एम. सथा फार्मसी कॉलेज येथे पार पडले. या प्रशिक्षण व कॉलेज परिसरात भाऊसाहेब फिरोदिया हायस्कूलचे अध्यापक व अहिल्यानगर महानगरपालिकेचे पर्यावरण दूत सतिश गुगळे यांना किमान ४ ते ५ प्रम सोन्याची अंगठी सापडली. सतिश गुगळे सरांनी प्रामाणिकपणे ही बाब सुलभ करी. गौरी सर यांना कळविली व प्रशिक्षण वार्गात एक वस्तू सापडली असून ज्याची असेल त्यांनी ओळख घेऊन घेऊन जावे असे जाहीर करताच सदर प्रशिक्षणात सहभागी असणाऱ्या मार्कंडेय विद्यालय श्रमिकनगरच्या महिला अध्यापिका श्रीमती जयश्री चितल यांनी

माझी सोन्याची अंगठी हरवल्याचे सांगितले. वस्तूची ओळख घेतल्याने सदर अंगठी सुलभ करी. जोशी मॅडम व कोकारे मॅडम यांच्या हस्ते शिक्षिका यांना सुपूर्द करताना त्यांच्या चेहऱ्यावरील विलक्षण आनंद पाहायला मिळाला. प्रशिक्षणा दरम्यान आत्मसात केलेली अनेक मूल्ये विद्यार्थ्यांमध्ये रुजविताना किमान ४० ते ५० हजार रु. किमतीची ही सोन्याची अंगठी परत करून प्रामाणिकपणाचे एक कृतीयुक्त आदर्श उदाहरण घेतली आहे. पालकत्व स्विकारताना या निराधार मुलीच्या डोळ्यांत आशेचे भाव दाटून आले. या प्रसंगी मुलीला आवश्यक शैक्षणिक साहित्य व भेटवस्तू देऊन प्रेमपूर्वक तिचे अभिनंदन करण्यात आले. कार्यक्रमाला प्रयास ग्रुपच्या संस्थापक अध्यक्षा अलकाताई मुंदडा, श्रुती मनवेलीकर, ड. रवींद्र शितोळे, सावली संस्थेचे निदेश बनसोडे, राजश्री शितोळे, सल्लुगार विद्या बडवे, सचिव उज्वला बोगावत, खजिनदार मेघना मुनोत, लीला अग्रवाल, वैशाली देशपांडे, सारिका सौंदणकर, लावण्या रायपेठ्ठी, प्रीती चिंचणे, सारिका

श्रुती मनवेलीकर यांनी स्विकारली सावलीतील एका अनाथ मुलीच्या शिक्षणाची जबाबदारी

दैनिक वादळ वार्ता

अहिल्यानगर | प्रतिनिधी

अनाथ मुलीच्या डोळ्यांत भविष्याची स्वप्न होती, पण त्या स्वप्नांना उभारी देण्यासाठी प्रयास व नम्रता दादी-नानी ग्रुपच्या माध्यमातून श्रुती विक्रान्त मनवेलीकर यांनी तिचे शैक्षणिक पालकत्व स्विकारले. केडागाव येथील सावली संस्थेत राहणाऱ्या या मुलीच्या संपूर्ण शालेय शिक्षण तसेच उच्च शिक्षणाचा खर्च उचलण्याची जबाबदारी घेतली आहे. पालकत्व स्विकारताना या निराधार मुलीच्या डोळ्यांत आशेचे भाव दाटून आले. या प्रसंगी मुलीला आवश्यक शैक्षणिक साहित्य व भेटवस्तू देऊन प्रेमपूर्वक तिचे अभिनंदन करण्यात आले. कार्यक्रमाला प्रयास ग्रुपच्या संस्थापक अध्यक्षा अलकाताई मुंदडा, श्रुती मनवेलीकर, ड. रवींद्र शितोळे, सावली संस्थेचे निदेश बनसोडे, राजश्री शितोळे, सल्लुगार विद्या बडवे, सचिव उज्वला बोगावत, खजिनदार मेघना मुनोत, लीला अग्रवाल, वैशाली देशपांडे, सारिका सौंदणकर, लावण्या रायपेठ्ठी, प्रीती चिंचणे, सारिका

चक्रनारायण, प्रतीक्षा जगताप, वर्षा मारवाडी, चिन्मयी राऊत आदींसह विद्यार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. श्रुती मनवेलीकर म्हणाल्या की, निराधार मुलांना केवळ छप्पर आणि अन्न नव्हे, तर माया, प्रेम, आधार आणि स्वप्नांना हातभार देणे गरजेचे आहे. आज मुली प्रत्येक क्षेत्रात चमकत आहेत. क्रिकेट विश्वचषक जिंकण्यापासून ते विज्ञान, कला, शिक्कापर्यंत मुलींनी आपली ओळख निर्माण केली आहे. या मुलींनाही तितकाच आत्मविश्वास आणि संधी मिळायला हवी. म्हणूनच मी या मुलीचे शैक्षणिक पालकत्व घेतले आहे. हा केवळ उपक्रम नाही, तर एक चळवळ आहे. 'प्रत्येक अनाथ लेकरू

आमचे आहे' ही भावना पुढे न्यायची आहे. समाजातील प्रत्येकाने किमान एका मुला-मुलीचे पालकत्व घेतल्यास ही चळवळ यशस्वी होणार असल्याचे त्यांनी सांगितले. म्हणाले की, आज मनवेलीकर कुटुंबाने एका मुलीचा हात धरला नाही, तर तिच्या भविष्याला दिशा दिली आहे. 'शैक्षणिक पालकत्व' ही योजना यापुढे अधिक व्यापक होणार असून, प्रयास ग्रुपच्या माध्यमातून महिला सदस्या उर्वरित ३० मुला-मुलींचेही पालकत्व घेतले जाईल, अशी अपेक्षा व्यक्त केली. तर समाजातील दुर्बल घटकांना आधार देण्याचे जे कार्य ग्रुपमधील सर्व महिला करत असल्याचे कौतुक केले.

विद्या बडवे म्हणाल्या की, सावली संस्थेचे बनसोडे कुटुंब जे कार्य करते ते म्हणजे खऱ्या अर्थाने मायेची सावली देण्याचे कार्य आहे. त्या अनाथ मुलांवर प्रेमाने, संयमाने आणि जबाबदारीने संस्कार करत आहेत. याच कार्याला हातभार लावण्यासाठी मनवेलीकर कुटुंब पुढे आले आहे. श्रुती मनवेलीकर या सुशिक्षित, सामाजिक मूल्य जपणाऱ्या महिला आहेत. त्यांनी घेतलेले हे पाऊल अनेकांसाठी आदर्श निर्माण करणारे असून, त्या आपल्या कुटुंबाचा सामाजिक वारसा पुढे घेऊन जात असल्याचे त्यांनी सांगितले. श्रुती मनवेलीकर या सुभी ब्युटी पार्लर अँड अकॅडमीच्या संचालिका असून, त्यांनी स्वतःच्या अकॅडमीमार्फत शेकडो महिलांना रोजगारभिमूख प्रशिक्षण देऊन आत्मनिर्भर केले आहे. अनेक महिलांना त्यांनी पार्लर व्यवसायात उभे केले, रोजगार निर्माण केला आणि 'महिला सक्षमीकरण' ही संकल्पना प्रत्यक्ष कृतीत उतरवली आहे. आज त्यांनी एका निराधार मुलीचे शैक्षणिक पालकत्व घेऊन आदर्श निर्माण केल्याबद्दल प्रयास व नम्रता दादी-नानी ग्रुपच्या महिलांनी त्यांचे विशेष अभिनंदन केले

भारतीय बौद्ध महासभा अहिल्यानगर शहर शाखेतर्फे समता सैनिक दल प्रशिक्षण शिबिर उत्साहात संपन्न

दैनिक वादळ वार्ता | अहिल्यानगर | प्रतिनिधी
दि. बुद्धिस्ट सोसायटी ऑफ इंडिया भारतीय बौद्ध महासभा, अहिल्यानगर शहर शाखेतर्फे व जिल्हा दक्षिण विभाग यांच्या वतीने आयोजित समता सैनिक दल प्रशिक्षण शिबिर १५ ते १६ नोव्हेंबर दरम्यान भिंगार येथील सिद्धार्थ बुद्ध विहार येथे उत्साहपूर्ण वातावरणात संपन्न झाले. शिबिराचे उद्घाटन भारतीय बौद्ध महासभेचे जिल्हाध्यक्ष आयुष्यमान राजेंद्र साळवे, जिल्हा संरक्षण उपाध्यक्ष संतोष गायकवाड, सचिव गोरख केदारे, तालुका अध्यक्ष नितिन साळवे तसेच शहर शाखेचे पदाधिकारी यांच्या उपस्थितीत शहराध्यक्ष दिपक पाटोळे यांच्या अध्यक्षतेखाली करण्यात आले.
या दोन दिवसीय प्रशिक्षणासाठी मेजर जनरल हिरामण अहिरे यांनी प्रशिक्षक म्हणून कार्यभार सांभाळला. त्यांनी शिस्त, संघटन, सामाजिक बांधिलकी आणि दलाची भूमिका याबाबत शिबिरार्थींना प्रभावी मार्गदर्शन केले.

एकूण २४ शिबिरार्थींनी प्रशिक्षण पूर्ण करून समता सैनिक दलाचा गौरवशाली मान मिळवला. शिबिर यशस्वी करण्यासाठी जिल्हाध्यक्ष राजेंद्र साळवे, संस्कार उपाध्यक्ष भगवंतराव गायकवाड, संरक्षण उपाध्यक्ष संतोष गायकवाड, सचिव किशोर कांबळे, शहर संस्कार उपाध्यक्ष बौद्धाचार्य लक्ष्मण माघाडे, विजय तात्या कांबळे, रवींद्र कांबळे, माधवराव चाबुकस्वार, सुरेश पानपाटील, प्रवीण ओरे, युवा नेते प्रतीक बारसे तसेच भिंगार सदर बाजार विहार पंच कमिटी व स्थानिक नागरिकांचे सहकार्य लाभले. शहराध्यक्ष दिपक पाटोळे म्हणाले, बहुजन समाजवादी होंणाऱ्या अत्याचाराविरुद्ध लढण्यासाठी, सविधानाचे रक्षण करण्यासाठी व आंबेडकर विचार जपण्यासाठी समता सैनिकदलाची आजची गरज अधिक आहे. तर जिल्हाध्यक्ष राजेंद्र साळवे यांनी सांगितले की, महाराष्ट्रात समता सैनिक दल कमांडर भिमराव

यशवंतराव आंबेडकर यांच्या आदेशानुसार दोन लाख सैनिक घडवण्याचे उद्दिष्ट आहे. त्याच ध्येयातून अहिल्यानगरमध्ये हे प्रशिक्षण शिबिर आयोजित केले आहे. प्रशिक्षण पूर्ण करणाऱ्या समता सैनिकांमध्ये - विजय लक्ष्मण पाटोळे, विजय चाबुकस्वार, सुरेश पानपाटील, विनोद मिरपगार, प्रतीक ठोकळ, नित्यानंद कांबळे, राजेंद्र पाडळे, लक्ष्मण माघाडे, रामदास खरात, बापूराव भिंगारदिवे, संदेश भोसले, चंद्रकांत सरोदे, शशिकांत घोडके, नरेश खडसे, विजय कांबळे, संतोष जाधव, संजय डहाणे, युवराज बनसोडे, अनिल जाधव, सनी माघाडे, गौतम पाचारणे, विशाल पवार, बापू कांबळे, प्रवीण ओरे यांचा समावेश आहे. शहराध्यक्ष दिपक पाटोळे यांनी सर्व नव्या सैनिकांचे अभिनंदन करून पुढील सामाजिक कार्यासाठी शुभेच्छा दिल्या. कार्यक्रमाची सांगता 'सरनेते गाथा' म्हणून करण्यात आली.

हिपरगां जानेराव येथील सभागृहाचा लोकार्पण सोहळा आमदार राजेश पवार; पूनमताई पवार यांच्या हस्ते संपन्न

बरबडा सर्कलमध्ये पुनम ताई पवार यांच्या जि प टिकीट मागणीला पक्षसृष्टी सकारात्मक-आमदार राजेश पवार

दैनिक वादळ वार्ता नोंद: प्रतिनिधी

नांदेडच्या नायागव तालुक्यातील हिपरगा जानेराव येथील सिध्देश्वर मंदीर परिसरातील सभागृहाचा लोकार्पण सोहळा आज दिनांक, दि. १७ नोव्हेंबर २०२५ रोजी आमदार राजेश पवार आणि जिल्हा सरचिटणीस सौ. पूनमताई पवार यांच्या शुभहस्ते उत्साहात पार पडला. कार्यक्रमाची सुरुवात सिध्देश्वर मंदिराची पूजा आरती विठ्ठल रुक्मिणीची पूजा आरती संत ज्ञानेश्वर महाराजांची पूजा आरती करून झाली संत ज्ञानेश्वर महाराज समाधी सोहळ्याच्या मुहूर्तावर लोकार्पण सोहळ्याचा आयोजन करण्यात आला. होतं यावेळी हिपरगांव जाणेराव सह सोमठाणा गंगनबीड, रान सुगाव कुण्णूर, परिसरातील भाविक भक्त व महिला मोठ्या संख्येने उपस्थित होते यावेळी बडबड सर्कलच्या भावी जिल्हा परिषद सदस्य म्हणून लोक चर्चेत असलेल्या पूनम ताई पवार यांच्या वतीने महिलाला साडी वाटपाचा कार्यक्रम घेण्यात आला व्यासपीठावर नायागव विधानसभेचे आमदार राजेश पवार भाजपाच्या जिल्हा सरचिटणीस पूनम ताई पवार

मा. तालुकाध्यक्ष दत्ता पा ढगे, नायागव तालुका भाजपा अध्यक्ष बालाजी मंदेवाड, दक्षिण तालुकाध्यक्ष श्रीहरी देशमुख नंगलकर, मारोतराव ढगे व सध्या बडबडा सर्कलमध्ये लोक चर्चित असलेल्या भावी जिल्हा परिषद सदस्य म्हणून पूनम ताई पवार यांच्या नावाची जोरदार चर्चा होत आहे यावर आमदार राजेश पवार यांच्याशी सभासदांना ते म्हणाले प्रक्षेपणीकडे अनेक आणि मागणी केली असून पुनम ताई पवार

यांच्या जि प सदस्य टिकीट लोक मागणीला पक्ष सकारात्मक आहे असे ते म्हणाले, उपस्थित मा. तालुकाध्यक्ष दत्ता पा ढगे, तालुका अध्यक्ष श्रीहरी देशमुख, तालुका सरचिटणीस परमेश्वर पा जाधव, बालाजी मंदेवाड, प्रकाश हेंडगे, सोपान कदम, पत्रकार लक्ष्मण बगें, पत्रकार हानमंत चंदनकर, भगवान शेवाळे, व गावातील प्रतिष्ठित नागरिक व महिला मोठ्या संख्येने उपस्थित होते महाप्रसादाने कार्यक्रमाची

सांगता झाली सोमठाणा गावासह परिसरातील अनेक गावांची तहान भागविणारा आणि जवळपास ४५० ते ५०० एकर शेतीला पाण्याची सोय करून देणारा हा साठवण तलाव शेतकरी बांधवांसाठी वरदान ठरणार आहे. हा प्रकल्प मंजूर होण्यासाठी १९९९ सालापासून सतत पाठपुरावा सुरू होता. विविध लोकप्रतिनिधी, पदाधिकारी आणि ग्रामस्थांनी मोठे प्रयत्न करूनही

काही अडचणी निर्माण होत होत्या. ग्रामस्थांच्या विनंतीनंतर आमदार राजेश पवार यांनी पुढाकार घेत हा विषय मार्गी लावला. भाजप-महायुती सरकारच्या माध्यमातून सुधारित प्रशासकीय मान्यता मिळवून देत या प्रकल्पाचे काम प्रत्यक्ष सुरू करण्यात आले. आज रोजी काम पूर्णत्वास जाऊन जलपूजनाचा ऐतिहासिक क्षण साक्षीला आला. प्रकल्पपूर्तीपेक्षा हे लोककल्याणकारी कार्य केल्याचा आनंद आणि समाधान मिळत असल्याची भावना आमदार राजेश पवार यांनी व्यक्त केली. पुढील काळातही मतदारसंघातील सिंचन वाढीसाठी प्रयत्न सुरू राहतील, असे त्यांनी सांगितले. कार्यक्रमास मातोश्री श्रीमती लोकाबाई संभाजी पवार, हिपरगा जानेराव येथील नारायण माणिक का कदम व्यंकटी पाटील कदम माधवराव शामराव कदम येसाजी देवराव कदम भगवान किशन कदम नंदकिशोर यादवराव कदम व्यंकटी माधव व्यंकटी कदम हनुमंत नागोराव भोसले गंगाधर देविदास कदम देवराव सुधाकर कदम यासह, महिला, युवा, शेतकरी तसेच भाजप-महायुतीतील पदाधिकारी-कार्यकर्ते मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

अण्णासाहेब साबळे यांना 'महाराष्ट्र भूषण' राज्यस्तरीय सन्मान

दैनिक वादळ वार्ता आष्टी । रविंद्र ठाकूर आष्टीचे ज्येष्ठ आणि परखट पत्रकार अण्णासाहेब साबळे यांना 'महाराष्ट्र भूषण राज्यस्तरीय आदर्श पत्रकार दर्पणरत्न' हा मानाचा सन्मान वडूज (जि. सातारा) येथे आयोजित भव्य सोहळ्यात प्रदान करण्यात आला. डीएसपी न्यूज लाईव्हचे संस्थापक दत्तात्रय सयाजी फाळके यांच्या हस्ते हा सन्मान देण्यात आला असून, या गौरवामुळे आष्टीची पत्रकारिता राज्यभर उजळून उठली आहे. साबळे यांनी मागील १५ वर्षांत जनहितासाठी अथक लढा देत भ्रष्टाचार, गैरव्यवहार आणि सामाजिक

अन्यायाविरोधात निर्भोड आवाज उठवला आहे. दिव्यांग, निराधार, गोरगरीब आणि सर्वसामान्यांच्या प्रश्नांना न्याय मिळवून देण्यासाठी केलेल्या त्यांच्या सातत्यपूर्ण कार्याची विशेष दखल घेऊन हा प्रतिष्ठित सन्मान जाहीर झाला. सन्मानानंतर आष्टीत पत्रकार बांधव, मान्यवर आणि नागरिकांनी फेटा, शाल, श्रीफळ व पुष्पगुच्छ देत त्यांचा सत्कार केला. सोशल मीडियावरूनही शुभेच्छांचा वर्षाव होत असून त्यांच्या कार्याचा गौरव करण्याची साऱ्यांनीच संधी साधली आहे. या सन्मानामुळे आष्टी तालुक्याच्या पत्रकारितेची परंपरा राज्यभर नव्या उंचीवर पोहोचल्याचे अभिप्रेत आहे.

पेड न्यूजवर आयोगाचा 'कडक अंकुश'; मतदारांची दिशाभूल रोखण्यासाठी कठोर नियमावली लागू!

दैनिक वादळ वार्ता नंदुरबार । दिपक गोसावी

निवडणूक प्रक्रियेत प्रसारमाध्यमांचा गैरवापर टाळण्यासाठी आणि मतदारांची दिशाभूल रोखण्यासाठी राज्य निवडणूक आयोगाने 'पेड न्यूज'वर कठोर नियंत्रण आणले आहे. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सार्वत्रिक व पोर्टनिवडणूकांमध्ये पेड न्यूज रोखण्यासाठी विस्तृत नियमावली, कसोट्या आणि 'जिल्हास्तरीय माध्यम प्रमाणन व माध्यम सनियंत्रण समिती' कार्यान्वित केल्याची माहिती समितीच्या अध्यक्ष डॉ. मिताली सेठी यांनी दिली आहे. बातमीच्या स्वरूपात पैसे देऊन छापली जाणारी जाहिरात म्हणजेच 'पेड न्यूज'. अशा बातम्या मतदारांना प्रभावित करून

प्रेस कौन्सिल ऑफ इंडियाने माध्यमांना निवडणूकांदरम्यान वस्तुनिष्ठता, निष्पक्षता आणि जबाबदारी राखण्याचे निर्देश दिले आहेत. धर्म, जात, भाषा किंवा वंशाच्या आधारावर शत्रुत्व वाढवणारी बातमी प्रसिद्ध न करण्याचा इशारा देण्यात आला आहे. तसेच, उमेदवारांचे वैयक्तिक अप्रमाणित आरोप आणि सरकारी निधीतून आलेल्या सत्ताधारी पक्षाच्या कामगिरीसंदर्भातील जाहिराती स्वीकारण्यास माध्यमांना स्पष्ट मनाई करण्यात आली आहे.

निवडणुकीतील समसमान संधीचा भंग करतात. पेड न्यूजचा खर्च संबंधित उमेदवारांच्या निवडणूक खर्चात जोडला जाईल, असे आयोगाने स्पष्ट केले आहे. आयोगाने पेड न्यूज ओळखण्यासाठी काही महत्त्वपूर्ण मार्गदर्शक तत्त्वे निश्चित केली आहेत त्यामध्ये विविध माध्यमांत लेखकाचे नाव नसलेले, पण मजकूर

प्रसारमाध्यमांना दिली आहे. तक्रार आल्यास समिती तत्काळ चौकशी करेल आणि ३ दिवसांत संबंधित पक्ष, उमेदवार आणि माध्यमांना नोटीस देईल. पेड न्यूज सिद्ध झाल्यास, वृत्तपत्राच्या जाहिरात दरांनुसार तो खर्च उमेदवारांच्या निवडणूक खर्चात जमा केला जाईल. जिल्हा समितीच्या निर्णयावर समाधान न झाल्यास, उमेदवार किंवा पक्ष ३ दिवसांच्या आत राज्यस्तरीय समितीकडे अपील करू शकतात. राज्यस्तरीय समितीचा निर्णय अंतिम आणि बंधनकारक असेल. जिल्हाधिकारी डॉ. मिताली सेठी यांनी स्पष्ट केले की, पेड न्यूज रोखण्यासाठी ही सर्वसमावेशक मार्गदर्शक तत्त्वे लोकशाहीतील स्वच्छ आणि पारदर्शक निवडणूक प्रक्रियेसाठी अत्यंत महत्त्वाची आहेत.

तळोदा तालुक्यात 'आरोग्य दूत' आमदार राजेश पाडवींच्या प्रयत्नातून ३०० हून अधिक जेष्ठ नागरिकांची तपासणी; लवकरच साहित्य वाटप केंद्र सरकारच्या 'वयोश्री' व 'दिव्याशा' योजनांचा लाभ थेट नागरिकांपर्यंत

दैनिक वादळ वार्ता नंदुरबार । दिपक गोसावी

आरोग्य दूत म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या आमदार राजेश पाडवी यांच्या विशेष प्रयत्नातून तळोदा तालुक्यात केंद्र सरकारच्या जनकल्याणकारी योजनांतर्गत ६० वर्षे व त्यावरील जेष्ठ नागरिकांसाठी आणि महिलांसाठी भव्य आरोग्य तपासणी शिबिराचे यशस्वी आयोजन करण्यात आले. १५ ते १८ नोव्हेंबर दरम्यान धानोरा, मोरवड, छोटाननूर आणि कडेल या चार गावांमध्ये झालेल्या या शिबिरात मुंबई व कानपूर येथील तज्ञ डॉक्टरांनी सेवा दिली. भारतीय जनता पक्षाचे तालुका सरचिटणीस तथा सामाजिक कार्यकर्ते शुभम चौधरी यांच्या माध्यमातून आयोजित करण्यात आलेल्या या शिबिरात जवळपास

३०० हून अधिक जेष्ठ नागरिक व महिलांची आरोग्य तपासणी करण्यात आली. राष्ट्रीय वयोश्री योजना आणि केंद्र सरकारच्या प्रधानमंत्री दिव्याशा केंद्र यांच्या माध्यमातून तपासणी करण्यात आलेल्या

गरजू लाभार्थ्यांना लवकरच आवश्यक त्या साहित्याचे वाटप करण्यात येणार आहे. या शिबिराला जितेंद्र पाडवी, सरपंच दशरथ ठाकरे, प्रवीण वळवी, संजय वळवी व प्रमिला मवाशी आदी मान्यवरांनी

उपस्थिती लावली. शिबिर यशस्वी करण्यासाठी जितेंद्र पाटील, सीताराम पाटील, भूषण पाटील, उमेश पाटील यांच्यासह अनेक कार्यकर्त्यांनी अथक परिश्रम घेतले.

आ.धनंजय मुंडे यांनी पहिला धक्का माजी उपनगराध्यक्ष आयुब भाई पठाण यांचा उमेदवारी अर्ज बाद!

दैनिक वादळ वार्ता परळी । प्रतिनिधी

परळी नगर परिषद निवडणूक अर्जाची करण्यात आली. दरम्यान आ. धनंजय मुंडे यांचे कडूर समर्थक तसेच परळी नगरपरिषदेचे माजी सभापती आणि उपनगराध्यक्ष राहिलेले राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्ष अजित पवार गटाचे अधिकृत उमेदवार आयुब भाई पठाण यांचा प्रभाग क्रमांक तीन मधून खोला महिला प्रवर्गातून ओबीसी मधून उमेदवारी अर्ज छाननी दरम्यान तीन अपत्य असल्याचे निदर्शनास आल्यानंतर निवडणूक निर्णय अधिकारी यांच्याकडून अवैध ठरवण्यात आला आहे. यामुळे आमदार धनंजय मुंडे यांना पहिला धक्का असल्याचे बोलले जात आहे. कारण आयुब भाई पठाण हे धनंजय मुंडे यांचे कडूर समर्थक समजले जातात तसेच त्यांची चर्चा परळी शहरात जनसेवक म्हणून असून

त्यांचा अर्ज बाद झाल्याने राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टी शरद पवार हा विजय असल्याचीही चर्चा आहे.

नंदुरबारच्या भिल्ली, पावरी, मावची भाषा आता ए आय च्या माध्यमातून डिजिटल युगात! 'बोला, रेकॉर्ड करा आणि कमवा': आदिवासी भाषा संवर्धन प्रकल्पासाठी स्थानिक वक्त्यांना आवाहन

दैनिक वादळ वार्ता नंदुरबार । दिपक गोसावी

महाराष्ट्र शासन आणि जिल्हा प्रशासन, नंदुरबार यांच्या संयुक्त विद्यमाने नंदुरबार जिल्ह्यातील आदिवासी भाषांच्या संवर्धनासाठी एक अत्यंत महत्त्वाकांक्षी आणि ऐतिहासिक पाऊल उचलण्यात आले आहे. लॅंग्वेज एआय असिस्टंट प्रोजेक्ट या नावाने सुरू झालेल्या या उपक्रमांतर्गत

भिल्ली, पावरी आणि मावची या स्थानिक आदिवासी भाषांमध्ये मराठी आणि हिंदी भाषेतील महत्त्वाची माहिती अनुवादित करण्यासाठी एक स्थानिक भाषा-आधारित ए आय सहाय्यक विकसित केला जात आहे. हा प्रकल्प केवळ तांत्रिक नवोपक्रम नसून, आदिवासी भाषांचे डिजिटायझेशन करून त्यांचे भविष्य सुरक्षित करण्याच्या

दृष्टीने उचललेले पाऊल आहे. या ए आय सहाय्यकामुळे सरकारी योजना आणि आवश्यक माहिती थेट आदिवासी नागरिकांपर्यंत त्यांच्या मातृभाषेत पोहोचवणे शक्य होणार आहे. या प्रकल्पासाठी भिल्ली, पावरी आणि मावची भाषेत सहज आणि प्रवाही बोलू शकणाऱ्या नंदुरबार जिल्ह्यातील तरुण-तरुणी, महिला-पुरुष यांना सहभागी होण्याचे

आवाहन करण्यात आले आहे. इच्छुक सहभागींनी त्यांच्या स्थानिक भाषेत दिलेल्या स्क्रिप्ट वाचून मोबाईलवर त्यांचा आवाज रेकॉर्ड करायचा आहे. हा आवाज ए आय मॉडेलला प्रशिक्षित करण्यासाठी वापरला जाईल. या कामासाठी वक्त्यांना योग्य मानधन दिले जाणार आहे, ज्यामुळे 'बोला, रेकॉर्ड करा आणि कमवा' अशी रोजगाराची संधी उपलब्ध झाली आहे.

जिल्हा प्रशासनाने स्पष्ट केले आहे की, या उपक्रमातून स्थानिक भाषा जाणणाऱ्या युवकांना रोजगाराची संधी तर मिळेलच, पण त्याचबरोबर आदिवासी भाषा आणि संस्कृतीची सुंदर सांगड तंत्रज्ञानासोबत घातली जाईल. स्थानिक वक्त्यांचा आवाज नंदुरबारच्या आदिवासी भाषांना जागतिक डिजिटल नकाशावर स्थान मिळवून देण्यास मदत करेल.

हे पत्रक मालक, मुद्रक, प्रकाशक, संपादक अजय महादेव भांगे यांनी निर्मिती प्रिंटिंग प्रेस, टाकळी रोड, धोंडीपुरा, जोशी नर्सिंग होमच्या समोर बीड ता.जि. बीड ४३११२२ येथे छापून दैनिक वादळवार्ता कार्यालय, महात्मा फुले नगर केज, पाण्याच्या टाकीजवळ केज ता. केज जि. बीड ४३११२३ (महाराष्ट्र) येथे प्रकाशित केले. मो. नं. ९४२२६६००७७

This newspaper is printed by owner, printer, publisher, editor Ajay Mahadev Bhangе at nirmiti printing press, takli road, dhondipura in front Joshi nursing Home, Beed, tq. Beed, Dist. Beed 431122, Maharashtra and published at Dainik Vadalvarta office Mahatma Phule Nagar, near water tank kaj tq. kaj dist. Beed 431123 (Maharashtra) mo. no. 9422660077